

SOKOLSKI GLASNIK

GLASILO SAVEZA SOKOLA KRALJEVINE JUGOSLAVIJE

Mesečni prilog »Sokolska Prosveta«

God. II. - Broj 17.

Ljubljana,
23. aprila
1931.

Izlazi svakog četvrtka • Godišnja pretplata 50 Din • Uredništvo i uprava u Ljubljani (Narodni dom)
Telefon br. 2543 • Račun kod poštanske štedionice br. 12.943 • Oglasi po ceniku • Rukopisi se ne vraćaju

Lomača gori . . .

Njegov (t. j. Tyršev) svetovni nazor o životu bio je zaokružen. Bio je osnovan na znanstvenoj spoznaji te nije podnosio ničesa, što se s njime nije slagalo. Vanjska i unutrašnja sloboda, za kojom je vazio i posvuda vapij, nije mu bila samo zahtev časti nego narodni prestiž: bila mu je najdublja potreba duše, da bi mogla poleteti i u mesta, koja su bila ljudskome duhu od tada zabranjena. Nije bilo ni verske predrasude, koja bi mogla Tyrša u tome letu zaustaviti — i tako pribavlja Tyrš čvrstu osnovu i unutrašnji mir ne samo sebi, nego on daje i čitavom narodnom programu češki tradicionalni temelj: temelj verski...
L. Jandasek: Dr. Miroslav Tyrš.

Pred oltarom Boga, koji je propovedao nauku bratske ljubavi, blešti se srebrni biskupov štap i pokazuje ti vrata: »Van! Napolje! Bezbožnik si i bezverac, jer si Soko! Van! Napolje!«
Da li moramo da Kristovu nauku o ljubavi, da njegovu veru i crkvu istovetujemo sa ovakovim njegovim slugama i sveštenicima? Moramo li da ovakvoj crkvi okrenemo leđa, pa da predemo tamo, gde će nas primiti bratska ljubav, koja cení i poštuje naše uverenje i koja će nas prigrliti kao decu jednoga te istoga Boga?

Na ovo pitanje odgovorite, dostojanstveniku rimo-katoličke crkve! Mi taj odgovor tražimo od Vas i tražićemo ga toliko vremena, dok nam ne odgovorite sasvim tačno i jasno! Mera je puna!

Da li gonite iz crkve sve one naše pripadnike, koji se tamo mole svome Bogu? Da li gonite iz nje pevače-Sokole, koji pevaju u slavu Božju (Ljubljana, Krk, Omišalj), sokolske orkestre, koji igraju u čast Božju (Novo mesto, Krško), da li čak i Sokole, koji sa značkom prilaze k ispovednici, da se tamo ispovedaju, a sveštenik im zalupne prozorčićem u lice (Koprivnik)?! Da li Vi i Vaši sve to činite namerno i po kojoj nauci svoje crkve gonite naše ljude od oltara Isusa Krista? Da li možda zato da nebi u crkvi nakupljali svetovno blago i njime trgovali?

Na to odgovorite! Odgovorite sasvim tačno i jasno!

Gde nema bratske ljubavi, nema ni mira ni trezvenog rada! Tamo vlada, ruši i uništava strast!

Pa ne treba da govorimo samo mi! Neka govori i jedan od najvećih i najboljih iz Vaših redova — dr. Janez Evangelist Krek, čiji rad i život sigurno poznate. Evo Vam njegovo pismo iz godine 1906.:

Dragi moj!
Tako, da mi je odgovoriti:
Ne mogu nam se približiti klerikalnim dužnostima, ali smo mi u ovom trenutku. Sokolski bodovni programi su ostali na mi - zadovoljni.
Čemu konvergenca? Mi ne samo ne vidimo primene liberalnih odnosa, ali ne vidimo ni mat Sokole, o čemu se govori, kakovim je opretnim i celim po namenu ugovor, naš sloveni se pojavljuju celo, kakovim je!
Dajte u promislit! Vratite se natrag, ali je to prevelik korak da se vratite, da je tako najbolje.
Kapelan Bajc u Selcima bi nam Sokolski programi bi nam bi isti. Tako, na veliki način.
Konvergencija je se zove u ovom trenutku. Očekivamo 1/9 06. Jednom vas stari Evangelist.

PREVOD.

Dragi moj!

Tako mi je sazeorelo:

Nepametno je da telovežbačkim društvima izbiremo nova imena i novu odoru. Budimo Sokoli; pravila i odelo i sve sokolsko. Čemu konkurencija? Mi se samo ne odajemo primesi liberalnih bedastoća, koje se narivavaju među Sokole, inače pak ideju, kakova je uzrasla na žalost po nemačkom uzoru među Slovenima primamo celu, kakova jest! Dajte razmisliti! Svaki pametan čovek doći će konačno do zaključka, da je ovako najbolje.

Kapelan Bajc u Selcima želi Sokolska pravila. Kod nas bi se odmah pristupilo radu. Naš komers mi je još uvek u uspomeni.

Prtoč. 4. 9. 1906.

Zdravo!

Vaš stari Evangelist.

Za vreme dra. Kreka bila je Tyrševa ideja ona ista, kakova je i danas, a ipak kaže dr. Krek, da moramo preuzeti ideju, koja je uzrasla među nama Slovenima, celu kakova jest. Da li je možda dr. Krek slabiji i neispravniji rimo-katolički sveštenik nego li su danas njegovi epigoni i sledbenici? Ili pak hoćete da i dra. Kreka proglasite za otpadnika vere i da ga bacite na lomaču pored Tyrša?

Dakle, ne udarajte samo na Tyrša, zamahnite i na dra. Kreka, koji je lteo da preuzmemo nepromenjenu Tyrševu ideju!

Gde nema bratske ljubavi i gde nema trpeljivosti i gde nema blagorodnih dela, koja niču iz te ljubavi, tamo ne pomaže i ništa ne znači nijedna vera — ni ona, koja sažije Tyrša na lomači!

Tyrš veli (poziv na izbore godine 1863.): »Zeljni smo svetla i bogatstva, ali i onoga, što jedno i drugo čuva i brani. Treba čvrste i nesalomive volje, treba moralne čistoće i dobrog vladanja, treba snažnih mišica i čvrstih grudi, treba bratskog daha i muževne ljubavi, što silu potrostručuje u jedan nesalomiv vez, koji ih veže.«

U tim rečima čitav je program života i rada jednog naroda pa čak i jedne verske zajednice. I mi tražimo samo dobro, veliko, lepo i plemenito, kad hoćemo i moramo da čitav narod vaspitamo u tom bratskom duhu i u ovakvoj muževnoj ljubavi.

Pa ako ne verujete Tyršu, možda ćete verovati Svetom pismu, gde se nalaze ove reči (Jak 2, 14—17): »Što pomaže, braćo moja, ako koji kaže, da ima veru, dela pak nema? Može li ga vera spasiti? Ako su brat ili sestra bez odelu i nemaju svakidašnje hrane, pa im koji od vas kaže: Idite u miru, ogrejte se i nahranite — a ne date im,

Sokolstvo i vera

(Iz knjige »Putevi i ciljevi«)

Sokolstvo kao ideja slobode priznaje i slobodu uverenja i misli svakoga pojedinca. Od svoga članstva zahteva, da poštuje svako otvoreno i iskreno uverenje i mišljenje drugih i pri tome da čuva čistoću sokolske ideologije.

Sokolstvo naročito poštuje i svako versko uverenje i osećanje, jer smatra, da je vera najsvetiji deo unutrašnjeg života svakog pojedinca. I taj bitni deo čovečjeg naziranja na svet Sokolstvo cení i poštuje. Usled toga, Sokolstvo je dužno da jednako poštuje i ispoljavanje svakog verskog uverenja i osećanja. Svaki pripadnik sokolske organizacije može slobodno da izvršava zapovesti i propise svoje vere i crkve.

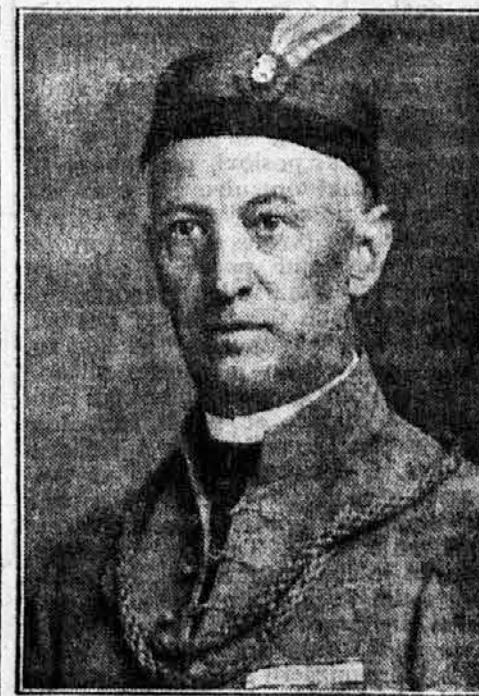
Ovo nije samo naša formalna izjava, već to ima svoj duboki koren u našem unutarnjem životu, koji mora da bude prožet sokolskim vrlinama lepote, dobrote i istine, a što mora da se svuda i uvek kod svakoga pojedinca ispoljava iz same njegove duše.

U smislu sokolske ideje i sokolskih nauka svaki pripadnik sokolske organizacije mora da bude borac za istinu i pravdu, za sve, što je dobro i lepo. Svaki naš pripadnik neka nastoji, da se uvek što više približi najvišoj (apsolutnoj) Istini i Pravdi, Dobroti i Lepoti. U svrhu postignuća tog idealnog cilja svakome su na raspolaganju i sredstva, koja mu pruža njegova vera (crkva).

Brat Agaton Heller — načelnik ČOS

Kako javljaju češke novine od 21. o. m., održalo je načelnštvo ČOS u nedelju 19. o. m. sednicu, koja je imala da izabere novog načelnika ČOS na mesto otpustivšeg brata dr. Jindřicha Vanička. Sa većinom glasova izabran je br. Agaton Heller, dosadašnji poslovodni podnačelnik ČOS. Za njegovog prvog zamenika izabran je br. dr. Miroslav Klinger, za drugog brat Martin Šmirák a za trećeg br. dr. Aug. Pechlát.

Sednica je ujedno utvrdila program IX. svesokolskog sleta god. 1932. u Pragu. Kao glavni sletski dani određeni su 3., 4., 5. i 6. juli. Konačno je i zaključeno, da će vrsta ČOS učestvovati ovogodišnjim međunarodnim telovežbačkim takmičenjima u Parizu.

Brat Agaton Heller

HRVOJE MACANOVIC (Zagreb):

Sokolska pjetiljetka

Soko kraljevine Jugoslavije, pokret privatne inicijative, dobio je zadaću da odgaja narod. Naše Sokolstvo dobilo je ovim najviše priznanje i mnoge nove i velike dužnosti. I kolikogod nam ove dve rečenice izgledaju jasne i jednostavne, tačna slika stanja, ipak treba da se zamislimo, da raščlanimo sadržinu i proučimo problem.

Pre donošenja zakona o SKJ naše Sokolstvo, formalno barem, nije imalo ovoliku i ovakvu dužnost pred narodom. Mi smo sami, duboko uvereni i čvrsto odlučeni, vršili istu ovu ulogu, istu ovu veliku i važnu zadaću, koju danas, primljenim obvezama, moramo da vršimo. Samo što smo onda za svoj rad odgovarali sebi, svojoj savesti i užem krugu svog članstva, dok danas odgovaramo narodu, odgovaramo državnoj zajednici, koja nam daje sredstva i prava da ovu dužnost i zadaću izvršimo. Sokolstvo je tako prešlo granice dobrovoljnog rada. Sada smo preuzeli dužnosti, preuzeli smo mnoge olakšice i prava, i kolektivno odgovaramo narodu za svoj rad, za uspehe, za napredak. Osim nas nitko drugi ne vrši našu zadaću, dakle svaki naš postupak je velika i odgovorna pogreška, koju nitko drugi ne ispravlja. Uživamo prava i olakšice, imamo sredstva i već sada osetljivu pomoć, imamo najvišu zaštitu i najviše priznanje, i sve to, ne kao nagradu za veliko i požrtvovno delo, koje su generacije našeg bratstva za narod i jedinstvo izvršile, takvu nagradu i takvo priznanje nikad Sokolstvo nebi primilo, sve to dobivamo zato, da njihovo sveto delo nastavimo u novim prilikama i u novom obnovljenom obliku. Prava i pomoć, koja uživa naše Sokolstvo, ne sme da bude teret zajednici, ne sme da bude porez bez koristi. Sokolstvo je ušlo svojevoljno u rad za dobro zajednice, zajednica ga je priznala, pozvala ga je u pomoć, daje mu pravo i sredstva da izvrši slobodno odabranu dužnost. I Sokolstvo ne sme natrag!

Niti neće! Oduševljeno obnovljenom snagom pristupa poslu i hoće sada da novim uspesima pokaže, kako

je zajednica, kako je država dobro izabrala, kad je Sokolstvu predala tu dužnost.

Da je uloga Sokola kraljevine Jugoslavije važna, upravo odlučna, i da naš napredak ovisi od svesti i snage pojedinaca, da napredak i sreća Jugoslavije ovisi od lične vrednosti svakog Jugoslavena, od njegovog zdravlja i njegove ljubavi za Otadžbinu, da bez intenzivnog i svestranog odgoja omladine nećemo brzo i lako popraviti sve teške posledice ratova, sve to i mnoge druge istine ne treba dokazivati. To treba još samo zlobnicima tumačiti. Nešto drugo treba da se u našim redovima prouči, i to brzo i temeljito: kako da preuzete dužnosti čim potpunije i čim bolje izvršimo?

Ono što se od Sokolstva traži, to je jasno izraženo. To već znamo, o tome se mnogo piše i na ovom mestu. I mnogo je lakše reći ono što treba da se napravi, mnogo je lakše utvrditi program, nego što je odgovor na pitanje, kako da se to izvrši, a pogotovo je to lakše od samog rada. Svoju zadaću smo utvrdili i definirali u obliku pregledne rezolucije. Sada treba da izvršimo ponovni pregled svih radnih uslova za vršenje te zadaće, svih sredstava sokolskog rada, i da sa mnogo kritike, bratske i uvidavne kritike, ozbiljno i vrlo strogo proučimo ono najvažnije: sokolske radnike. Posle nego što smo izradili i pokazali svoje puteve i ciljeve, moramo izraditi dugoročni i svestrani plan rada, moramo organizirati svoju »pjetiljetku« intenzivnog i moćnog rada, i spremiti mnogo sposobnih i uverenih radnika, sokolskih vođa i prednjaka, koji su i biće uvek glavni uslov uspeha. Prošli smo već neizbeživi i prolazni nemir reorganizacije, prošao je i veliki napor sleta, početni zamah osnivanja novih jedinica pomalo jenjava, tako i priliv novih članova; pojavljuju se toliko željena ravnoteža, koja će dozvoliti da se rad širenja dovoljno produži. Pojedina društva, pojedine župe, a preko njih i naša savezna uprava stekla je pregled svih organizacija, broja i po-

ko pitanje, koje nije moguće na prečac rešiti, već traži izvesni studij, kako bi se našao modus gledom za rešenje svih ovih molbi.

Zaključuje se, da svi članovi izvršnog odbora uzmu samu stvar u proučavanje, pa da se konkretni predlog donese na raspravu na jednoj od idućih sednica. U vezi s time gospodarski otkus Saveza raspravlja i pitanje sanacije domova. Glede iste sanacije predložene su tri osnove, a kako se za sada ne zna, koja će od ovih osnova biti prihvaćena, a neprestano stizavaju i nove molbe, to je nemoguće disponirati svotom predviđenom u budžetu, a na koju se zahtevu društava najviše upiru, jer će se možda morati stavke predviđene u budžetu za gradnju sokolskih domova, utrošiti na anuitet ovoga zajma.

Na predlog gospodarskega otkusa zaključuje se, da se ima od Sokolskog društva Požarevac otkupiti 60 komada akcija Agrarne banke, koje je društvo svojedobno kupilo i otplatilo, ali je sada zapalo u nemogućnost daljnega plaćanja. — Molba Sokolskog društva Beograd III, kojom moli potporu za gradnju Sokolskog doma, ima se priključiti ostalim sličnim molbama i rešiti zajedno sa već pre stiglih.

Nova župa Varaždin, koja je formirana nakon što su već dovršeni banovinski budžeti i koja u većini ima novo osnovana društva, u nemogućnosti je da razvije ikakav rad, jer se ukazuje potreba da se odmah provede administracija i održi jedan prednjački tečaj, pa stoga župa moli, da joj Savez omogući prve organizacione radove. — Molba se uvažuje time, da se župi votira potpora od 10.000 Din, dok glede tečaja Savez je spreman da župu podupre u organizaciji samog tečaja prema predlogu načelnika Saveza.

Novo formirana župa u Parizu upravlja molbu za podeljenje potpore. — Zaključuje se, da se gledom na to najpre zatraži od župe, da pošalje iscrpivi izveštaj o svome radu, a naročito popis sviju društava te tačne podatke o broju članstva i svega onog, što je potrebno da se razabere stanje župe i njezin rad.

Čitaju se molbe župa: Mostar, Sarajevo, Vel. Bečkerek i Osijek, koje mole delom za intervencije gledom na banovinske budžete, delom za nadoknadu predviđenih deficita u župskim budžetima. — Odluka o ovim molbama odlaze se do donošenja definitivnoga nacrtu, po kome će se rešavati ovakove molbe.

Sokolsko društvo Crikvenica iznosi predlog i projekat gradnje Sokolskoga doma, koji bi ujedno bio delom i vlasnost Saveza, pa kao takav i opšte sokolsko oporavilište na moru. — Kako se ovim predlogom potiče važno pitanje ostvarenja sokolskog oporavilišta, to se zaključuje, da se kako sam predlog, tako i ovo opšte pitanje poverava na proučavanje i donošenje konkretnog predloga naročitom odboru, u koji ulaze braća Brozović, dr. Dragić, Korunović i Živković.

Na predlog župe Cetinje, koji je iznesen na glavnoj skupštini Saveza, da se mornari i vojnici oslobode plaćanja župskog i saveznog doprinosa, zaključuje se, da se od plaćanja ovih doprinosa mogu oprostiti samo oni vojnici i mornari, koji su oprošteni od plaćanja društvene članarine.

Brat Gangl iznosi predlog narodno-obrambenog otkesa, da se istome otvori kredit za početne radove. Zaključuje se, da se pozove na

rodno-obrambeni otkes, da razradi svoj vlastiti budžet, da se vide njegove stvarne potrebe, pa da ga se onda uvrsti u opšti budžet.

Brat Miroslav Vojinović podnosi opširan i iscrpivi izveštaj o glavnoj skupštini župe Skoplje. U svome govoru prikazuje sve detalje, kako je prošao tok same skupštine, odnosno pretkonferencije, kao i sve izmene situacija od pretkonferencije do glavne župske skupštine.

Brat Momir Korunović konstatuje, da je izveštaj potpunoma iscrpan i informativan, pa predlaže da se isti primi do znanja i imenuje predloženu upravu župe, ali da dve kazne ona lica, koja su izazvala spor na župskoj skupštini.

Pošto su još pročitana sva akta koja se odnose na tok same skupštine, zaključuje se jednoglasno, da se imenuje uprava župe Skoplje, dok će se povesti disciplinski postupak protiv svih onih lica, koja su srušila odluku pretkonferencije.

Zamenik načelnika Saveza brat Miroslav Vojinović gledom na zaključak sednice uprave Saveza od 21. februara o. g., da načelnikstvo Saveza priredi u Zagrebu tečaj za laku atletiku, predlaže sam nacrt tečaja, kao i uvete, pod kojima će se polaznici primiti u tečaj, i tome potreban predračun.

Objavu tečaja župska načelnikstva već su primila time, da pošalju prijave do 30. aprila. Sam tečaj održać se od 8. do uključivo 14. maja u Zagrebu, pod upravom člana tehničkog odbora Saveza brata Macanovića. U tečaj primice se najviše po dve osobe iz svake župe i to dva brata, dve sestre ili brat i sestra, već prema tome, kako odrede pojedina župska načelnikstva. Trošak za smeštaj, prehranu, dnevno kupanje i poduku pojedinih tečajnika iznosi 450 Din. U tečaj primaju se samo predninci sa ispitom, koji su članovi jednog prednjačkog zbora i koji imaju neko praktično predznanje atletike. Tečajnici moraju da su mladi od 30 godina, da redovito vežbaju i svladavaju napore intenzivnog vežbanja. U vezi svega toga načelnikstvo Saveza predlaže, da savezna uprava plaća sve troškove za jednoga tečajnika onim župama, koje pošalju po dva tečajnika u tečaj. One župe, koje će poslati u tečaj jednog tečajnika ili tečajnicu, moraju same za njih snositi sve troškove.

Sam izveštaj načelno se u celosti prihvaća. Nadalje zaključuje se, da uprava Saveza za slučaj, da koja župa izaslađe dva polaznika ili polaznice tečaja, za jednoga snosi sve troškove. Konačno zamenik načelnika izveštava, da je savezni tehnički odbor proučio i usvojio predlog brata Kneževića glede osnutka novih društava. Kako T. O. namerava izdati knjigu uputa, na koji se način ima obavljati sokolski rad u četama, to će se u istoj knjižici doneti i uveti, pod kojima je umesno da se osnivaju nova društva i nove sokolske čete. — I ovaj se izveštaj prima do znanja.

Pretsednik građevinskog i umetničkog otkesa brat Korunović podnosi izveštaj o aktima, koja su podnešena tom otkesu na rešenje, pa se gledom na to zaključuje: molbi profesora Steve Nikšića, da mu uprava Saveza dozvoli raspačavanje slika brata starešine Saveza kao uspomenu na svesokolski slet ne može se udovoljiti. — Molbi društva Budva, koje je kupilo jednu staru zgradu, od koje želi da sagradi Sokolski dom, pa u tu svrhu šalje nacrt moleći za odobrenje, udovoljava se time, da se društvo upozori da kod adap-

tacije zgrade vodi računa o higijeni u samoj zgradi. — Na molbu društva Sibirin zaključuje se upozoriti navedeno društvo, da mu iz priposlane skice nije moguće izraditi nacrt, kao i sam troškovenik za gradnju doma, jer se za izradbu ovo dvoje podatci mogu dobiti samo na licu mesta. — Molbi društva Ormoš, da mu se pošalju idejni nacrti za gradnju Sokolskih domova, ne može se udovoljiti, jer Savez takovih nacrtu nema na raspolaganju. — Društvo Kistanje ima se upozoriti, da je nemoguće da se izgradi onakav dom, kakav je ono zamislilo, a za one pare kojima ono raspolaze.

Pretsednik prosvetnog odbora br. dr. Belajčić podnosi izveštaj o poslednjem sednici prosvetnog odbora, kao i o njezinim zaključcima, pa iznosi, da su rukopisi za knjigu udžbenika češkog jezika, kao i za knjigu o sokolskom taborenju dovršeni i dati će se u štampu. Jednako su dovršene sve predradnje za ciklus sokolskih predavanja putem radia. Prvo ovokovo predavanje održać brat Gangl u subotu, 18. o. m. Jednako je zaključena i redakcija za 5. broj lista »Sokolske Prosvete«, dok se rezolucija glede otkesa za štampu nalazi na proučavanju. Prosvetni otkes sada namerava organizirati čitavi niz predavanja ali uz pomoć najmodernijih sredstava: diapositiva i filma. U tu svrhu ukazuje se potreba nabave jednog aparata za projekcije, kojim bi se zalazilo u sve sokolske jedinice. U tu svrhu potreban je kredit od 20.000 Din, a iz kojega bi se podjedno uredila i velika zbirka potrebnih diapositiva.

Predlog prosvetnog odbora prihvaća se u celosti i isti se ovlašćuje da ispita aparate i predloži izvršnom odboru na prihvata.

Pretsednik organizaciono-pravnog otkesa brat dr. Pavlas izveštava: Na predlog župe Celje na glavnoj godišnjoj skupštini, da se promeni treća alineja § 19. društvenih pravila predlaže, da se kao poslednja alineja ovome §-u doda: »Izvršni odbor, koji se sastoji od starešine, tajnika, načelnika, prosvetara, blagajnika i statističara, obavlja redovne tekuće poslove na sednicama, koje se drže jedamput nadeljno. — Na sednici uprave društva tajnik podnosi izveštaj o radu izvršnog odbora.«

U samom §-u 19. ima se brisati »nedeljno jedamput«, a mesto toga upisati »najmanje jedamput mesečno«. — Ovaj se predlog prihvaća.

Analogno tome predlaže, da se gornja nova alineja doda kao poslednja alineja §-u 10. župskih pravila, a jednako da se analogno društvenim pravilima obavi korektura i u župskim pravilima.

Na predlog župe Cetinje, da se društva župe Skoplje, a koja se nalaze na teritoriju Zetske banovine, pripoje župi Cetinje, upućen je dopis upravi župe Skoplje, da pošalje izveštaj o tome, da je uprava župe saglasna sa predlogom uprave župe Cetinje i ujedno da pošalje spisak onih društava, koja pripadaju Zetskoj banovini, a koja se imaju pripojiti župi Cetinje.

Na predlog župe Mostar, da Savez donese načelno rešenje, da li članovi dobrotvori i utemeljitelji bivših sokolskih društava mogu biti i aktivni članovi u upravama sadanjih sokolskih društava, odnosno župa, predlaže sledeći zaključak: članovi dobrotvori i utemeljitelji bivših sokolskih društava imaju sva prava, koja su imali u starim društvima, pod pretpostavkom: 1. da su bivša društva u celini ušla u sklop Sokola kraljevine Jugoslavije; 2.

Jugoslavija zadržuje...

njena sunčana obala... njena hladovita jezera i zubi njenih stanovnika!

Njena obala obasjana svetlim suncem, njena jezera bogata rijetkim čarima jesu kao i zubi njenih stanovnika jedan dragocen dar lijepe prirode. Ali zato ipak s razboritošću stotine tisuća Jugoslavena njeguju svoje zube Sargovim Kalodontom. Blagotvorna pjena ovog krema za zube uljepšava zube blještavom čistoćom i čuva usta od zaraznih klica.

SARGOV
KALODONT
čuva zdravlje i ljepotu zuba

ili da su kao pojedinci stupili u sklop Sokola kraljevine Jugoslavije do krajnjega roka određenog po plenumu uprave. — Ovaj se predlog prihvaća.

Gledom na definitivnu arondaciju župe Karlovac predlaže zaključak organizacionog otkesa, da se toj župi imaju dodeliti srezovi: Črnomelj i Metlika, a iz sreza Vrgin Most društvo Vrgin Most i Topusko, dok sokolske čete sreza Vrgin Most imaju pripasti okružju Glina, zagrebačke župe. Nadalje, po prethodnom saslušanju uprava župe Zagreb i Celje, da se društva Slovenskog Posavja izluče iz župe Zagreb i pripoje župi Celje, predlaže da se ovo otepljenje, odnosno pripojenje odobri, a sva društva pozove, da imaju do dana priključenja novoj župi odgovoriti svojim materijalnim obavezama prema dosadašnjoj župi.

Na predlog župe Osijek, a gledom na uređenje razgraničenja onog teritorija, koji obuhvata Savska banovina, zaključuje se, da srez Slatina ima pripasti župi Osijek.

Na predlog župe Ljubljana zaključuje se, da društva Višnja Gora, Ivančna Gorica i Št. Vid na Dolenjskem ostaju i nadalje u sklopu župe Ljubljana.

Na upit župe Niš gledom na pripadnost sokolske čete u selu Braničevu zaključuje se, da ova četa ima pripasti društvu u Vel. Gradištu.

Konačno na predlog župe Zagreb, da se formira takozvana »Lička župa« sa sedištem u Gospiću, sva sokolska društva Like jednoglasno su se izjavila protiv formiranja ovakove župe, pa se zato i ne pristupa nikakvim predradnjama. O tome izveštene su župa Zagreb i Sušak.

Dopis društva Belo Polje, kojim traži da mu se dozvoli istupanje iz župe Užice i prisajedinjenje župi Cetinje, ima se uputiti upravi župe Užice na mišljenje i predlog.

Za rešavanje spora između braće Legrada i Colića u Brodskom Varošu zaključuje se, da se delegira sud časti društva Slavonki Brod.

Na upit župe Mostar glede isplate jednog izvesnog duga društva Mostar, ima se uputiti društvu Mostar, da ustanovi, da li je u dopisu navedeno dugovanje svojevremeno teretilo Sokolsko društvo. U koliko je ustanovljeno postojanje duga, ovaj se dug ima isplatiti, jer je novo društvo primilo na sebe sve obaveze starog društva.

Na upit župe Vel. Bečkerek glede rada revizora računa u župi, zaključuje se pozvati savezni revizionni odbor, da analogno svome pravilniku izradi pravilnike za revizione odbore župa i društava.

Brat blagajnik Branovački podnosi detaljan izveštaj o stanju savezne blagajnice za mesec mart 1931. godine. Ovaj se izveštaj prima do znanja.

Pretsednik ozlednoga fonda brat dr. Dragić u smislu pravilnika ozled-

noga fonda predlaže da se isplati: Ludvigu Valentu, naraštaju Sokola I u Ljubljani, Din 70, Veri Bucik, Ljubljana IV, Din 190, Antunu Veselu iz Donjeg Logatca Din 280, Jelki Hodko sa Sušaka Din 300 i Vendelinu Starcu, Ljubljana-matica, Din 400. Predlog se prima.

Nadalje br. dr. Dragić izveštava, da je velika Jugoslovenska loža trezvenosti obavestila Savez, da će se 20. juna održati trezvenjački sabor u Beogradu i moli, da se najdalje do 1. maja pošalje izveštaj o radu kao i eventualne predloge za sabor.

Predlaže da se na poziv odgovori, da sa najvećim simpatijama gledam na pokret organizacija trezvenosti i svima takvim organizacijama želimo najveći uspeh u borbi protiv socijalnog zla — alkoholizma. Naša sokolska organizacija, koja ima cilj da podize telesno zdrave, moralno jake i nacionalno svesne državljane kraljevine Jugoslavije smatra, da je trezvenost jedan od osnovnih elemenata za postignuće gore naznačenih ciljeva. S toga Sokolstvo ideju trezvenog života uvek ističe kao ideal svome članstvu. Sokolske organizacije preko svojih tehničkih, prosvetnih i zdravstvenih organa šire ideju trezvenosti i borbe protiv alkoholizma i nikotinizma naročito kod mladih pripadnika: deci i naraštaju zabranjeno je da piju i da puše. Na skupštini Saveza SKJ, održanoj marta meseca o. g. u Beogradu, donesena je odluka u vezi sa organizacijom Sokolstva na selu, da »suzbijanje nepismenosti, alkoholizma, štetnih običaja, raznih zabluda, ukorenjenih navika i drugih zala može se pomoći jedino pomoću jakih organizacija, a u selu koja bi organizacija mogla biti jača od sokolske čete.« Pozdravljajući ideju o zboru trezvenosti u mesto predloga naša bi želja bila, da članovi lože trezvenosti Jugoslovenskog saveza trezvenosti i Saveza trezvene mladeži ulaze individualno u sokolske redove i da na taj način Sokolstvo bude što više ispunjeno Sokolima do srži prožeti idejom trezvenosti u borbi protiv alkoholizma.

Brat Gangl upozoruje, da se od 2. do 4. maja održavaju u državi antituberkulozni dani, pa predlaže, da se društva upozore, da sudeluju u ovim priredbama svugde, gde postoji antituberkulozna liga, a gde ove nema, da na svoju ruku organizuju odgovarajuća predavanja. — Prima se.

Pretsednik statističkog odeljenja brat Lukić podnosi opširan izveštaj o dosadanjem radu na saveznoj statistici, kao i konkretne predloge gledom na uređenje naraštajskog katastra.

Izveštaj brata Lukića prima se do znanja, a uređenje statističkog odeljenja i nadzor nad njime poverava se bratu Brozoviću.

Pošto je vreme poodmaklo to brat Gangl prekida sednicu i zakazuje nastavak iste za sledeći dan.

SOKOLSKI papir
za pisma

JUGOSLOVENSKA SOKOLSKA MATICA

U svakoj je mapi 25 papira za pisma i 25 kuverata američkog formata sa sokolskim monogramom.
Cena mapi 32 Din. * Narudžbe prima Jugoslovenska Sokolska Matica, Ljubljana, Narodni dom

društvu. Prirodno da je početak bio vrlo težak. Ali društvo je ustrajno i žilavo svladavalo sve teskoče i uspelo je da sebi osigura lepu budućnost. Ono danas broji preko 100 članova. U nastajanju se broj povećava na 40. Obrata se pažnja učenicima osnovnih škola i od njih se stvara sokolski podmladak. Pre godinu dana društvo iz svojih skromnih sredstava kupuje tehničke sprave te samim tim omogućava opšti tehnički rad. Tehnički odbor vodi sa punim uspehom vredni i oduševljeni Soko brat Savin, učitelj. Prednjački ispit mu pomaže da priprema vežbe sa članovima, dok i uvek kontroliše rad svojih zamenika u spremanju naraštaja i podmlatka. Svake večeri članovi vežbaju, no pošto je dvorana mala, a broj vežbača velik (68), deo se po grupama. U zajednici sa odličnim starešinom bratom Jovanom Dimitrijevićem, protonamesnikom i društvenim prosvetarom, načelnik osniva sokolski hor i diletantski oteck, koji je već više puta sa uspehom istupio. Sokolske akademije, proslave i priredbe, bile su mnogobrojne i pretvarale su se u čitave manifestacije duhovne i nacionalne snage Sokola i sela. Prosvetar korisnim predavanjima izlazi pred narod, šireći Sokolstvo, njegovu ideju i misao. Nagovori članstvu održavaju se svakodnevno. Dogadaji iz sokolske istorije, iz slovenske i jugoslovenske, često su predmet tih nagovora. Dalje sokolska ideja, sokolski moral, sokolska disciplina i t. d. isto zauzimaju prva mesta. Redak primer shvatanja svojih dužnosti članova mora se istaći. Ti divni seoski mladići daju punu veru i puno nade za lepu budućnost dru-

štva. Oni će biti generacija, koja zna da se sokolski drži, da sokolski radi i da sokolski žive i umire.

Osnivač društva brat Zikov, koji je bio otrgnut za izvesno vreme od nas studijama, povratio nam se natrag, te sa širokom sokolskom ljubavlju i odličnom tehničkom spremom biće zaloga brzom i uspešnom napredovanju i najbolji saradnik u celom tehničkom radu bratu načelniku. Radi se u tišini, tiho i bez vike, pa je u toliko veći i uspeh.

Društvu je uspelo da dobije od opštine jedno od najlepših mesta u selu za podizanje svog sokolskog doma.

U ovoj svojoj akciji društvo računa na punu moralnu, pa i materijalnu pomoć svih onih, kojima leži na srcu ideja i dobro Sokolstva. Jer nije svrha podizanje sokolskih domova jedino po gradovima, već treba naročitu pažnju pokloniti seoskim organizacijama, koje imaju apostolsku ulogu u narodu.

SOKOLSKO DRUŠTVO NEMAČKA CRNJIA.

Dne 8. marta održan je ovde sastanak radi osnivanja Sokolskog društva.

Pred punom opštinskom salom zbor je otvorio br. Aleksandar Vučetić, beležnik i izrazio želju za osnivanjem Sokolskog društva. Zbor je to sa oduševljenjem primio i posle nekoliko govora o važnosti Sokolstva zbor je pretvoren u skupštinu. Skupština je izabrala upravu društva. Br. Aleksandar Vučetić, beležnik, izabran je za starešinu, br. Milan Nedučin, trgovac, za zamenika, br. Petar Vukelić,

podbeležnik, za načelnika, i s. Gizela Kučera, učiteljica, za načelnicu; ostali članovi uprave su najuglednija ovdašnja lica, koja će sa oduševljenjem raditi na sokolskoj organizaciji. Pri završetku brat starešina je predložio skupštini da se pošalje pozdravni telegram starešini Saveza.

Uz burno klicanje Nj. Vel. Kralju i Nj. Vis. prestolonasledniku Petru, to je primljeno i skupština je završena.

Lista uprave poslana je župi Veliki Bečkerek na odobrenje, koja je 20. marta bez izmene potvrdila upravu. Po prijemu potvrde, 24. marta sastao se je upravni odbor. Na ovoj prvoj sednici rešeno je pitanje dvorane za vežbanje, nabavka raznih stručnih knjiga i časopisa i određen je delokrug rada raznih funkcionera. Oduševljenje za radom kod funkcionera je takvo da se mogu očekivati najbolji rezultati.

Župa Zagreb

MOSLAVAČKO SOKOLSKO OKRUŽJE.

Zaključkom glavne skupštine Sokolske župe Zagreb od 1. marta o. g., u svrhu lakšeg tehničkog rada, osnovano je Moslavačko sokolsko okružje sa sedištem u Ivanić-Gradu.

U sastav tog okružja ušlo je 9 Sokolskih društava i to Čazma, Dugoselo, Ivanić-Grad, Kloštar-Ivanić, Kutina, Lipovljani, Ludina, Posavski Bregi i Vojni Križ. Za okružnog načelnika imenovan je brat Mr. Ante Hrenčević, načelnik Sokolskog društva Ivanić-Grad.

Prema ovogodišnjem programu rada u zagrebačkoj župi, održaće se slet moslavačkog sokolskog okružja 14. juna u Ivanić-Gradu. Na ovom okružnom sletu imaju obavezno sudelovati sva sokolska društva u moslavačkom okružju, tim više, što će se održati i natecanja. — Z. N.

SOKOLSKO DRUŠTVO IVANIĆ-GRAD.

Dne 1. februara o. g., održan je u Ivanić-Gradu praktični tečaj za župske proste vežbe. Kod ovog tečaja sudelovala su braća prednjaci iz društava Ivanić-Grad, Posavski Bregi, Kutina, Ludine i Lipovljani, te sestre prednjačice iz Kutine i Ivanić-Grada. Tečaj su vodili članovi tehničkog odbora župe setra M. Wesely i brat Rosi.

Posle održanog praktičnog tečaja, otpočeo je rad ženske kategorije Sokolskog društva Ivanić-Grad. Za načelnicu imenovana je sestra Milka Z. Rubetić. Za sada redovito održaju vežbe ženske i muške kategorije, te ženska i muška deca i to dva puta nedeljno, a nastupom letnje sezone taj rad će se podvostručiti. U zadnje doba povela se akcija da se osnuje i naraštajska kategorija, u koju će stupiti šegrti, pa ima nade da će šegrtstvo odeljenje uskoro početi radom.

U cilju da se upotpuni svestrani sokolski rad, društveni blagajnik brat Josip Kešlin održao je 6 nagovora pred svim kategorijama. Tema ovih nagovora bila je: o Sokolstvu, o sokolskoj ideji i o telesnoj kulturi starih Grka. Osim toga član upravnog odbora brat dr. Cvetko Krnjević održao je braći i

sestrama vežbačima nagovor o sokolskoj telovežbi u vezi sa zdravljem. — Z. N.

SOKOLSKO DRUŠTVO LIPOVLJANI.

Sokolsko društvo Lipovljani održalo je dne 6. o. m. uveče u mesnoj dvorani svoju akademiju.

Program akademije, 12 tačaka prostih i ritmičkih vežba, koje su izvele po redu sve kategorije članstva, bio je tehnički vrlo dobro uvežban, što je naišlo na oduševljeno priznanje mnogobrojnih posetioaca, u dupkom punoj dvorani.

Samom programu prethodio je zanosni pozdravni govor društvenog staroste, koji je ukratko naglasio osnovnu misao i cilj Sokolstva.

Program je otpočeo nastupom muške i ženske dece, koja su oduševljeno i skladno otpievala »Neka živi Jugoslavija«.

Zatim je usledila naizmence izvedba vežaba, koju su muška i ženska deca, kao i članovi i članice izveli precizno i uzorno na opće priznanje i uz aplaud prisutne publike. Na koncu programa otpavana je »Pjesma Jugoslovenskih Sokolaka«.

Uspeh ove priredbe sa osobitim priznanjem treba pripisati neumornom i požrtvovnom radu društvenog načelnika brata Mihovila Molnara i sestre podnačelnice Nade Lukež, koja je također svojom zauzetnošću doprinela ovom uspehu.

Nakon izvršenog programa razvio se ples i zabava uz pratnju društvene glazbe. Čist prihod ove priredbe namenjen je nabavi društvenog barjaka.

Peter Žitnik

Splošno kleparstvo

Instalacija strelovodov po najnovijih sistemih in kritje lesno-cementnih streh

LJUBLJANA

Ambrožev trg 9

TELEFON 31-46

Delo solidno — cene zmerne

Гранд Хотел „Петроград“

преко пута железничке станице

БЕОГРАД

ČITAJ! Za gotovo, kao i na najdugoročniju otplatu dobijete:

Glasovite STAYER-WAFFENRAD bicikle. - Motocikle „PUCH“

nedostižive preciznosti, kvalitete snage, konkurentne cijene, kod glavnog zastupstva za Dalmaciju

Slavko Malešević, Kistanje.

Sokolske potrebšćine

sukno, kot tudi gotove kroje, šajkače, telovadne majce, hlače in čevlje ter vse druge sokolske potrebšćine nudi po niskih cenah

TRGOVINA

Miloš Pšeničnik

CELJE

Kralja Petra cesta 5

KLIŠEJE

vseh vrst po fotografijah ali risbah izvršuje najsolidnejše klišarna ST-DEU LJUBLJANA DALMATINOVA 13

Galerija naših mož

naj krasi stanovanja, društvene prostore in dvorane!

1. Trubar	8. Gregorič	15. Gangl
2. Vodnik	9. Aškerc	16. Parma
3. Slomšek	10. Tavčar	17. Zupančič
4. Prešeren	11. Levčar	18. Kersnik
5. Levstik	12. Erjavec	19. Maister
6. Stritar	13. Jenko	20. Finžgar
7. Jurčič	14. Cankar	21. Strossmayer

Velikost: 61.5 x 47.5 cm Slika à 10 Din

Naročila izvršuje založništvo:

Učiteljska knjigarna v Ljubljani, Frančiškanska ulica 6

INDUSTRIJA SOKOLSKIH POTREBŠČIN

Branko Palčić Zagreb, Kraljice Marije 6

Dobavitelj Saveza Sokola kraljevine Jugoslavije

Naslov za brzojavke: „Trikotaža“ Zagreb * Telefon interurban štev. 26-77

Izvršujem vse vrste sokolskih potrebšćin za javni in zletni nastop vseh oddelkov našega članstva in to točno po predpisih Saveza Sokola kraljevine Jugoslavije. Slike v originalnih barvah predpisanih krojev se nahajajo v knjigi „Organizacija Saveza SKJ“. Zahtevajte cenike in prospekte. — Cene jako zmerne. — Za točno in solidno izdelavo jamčim.

Preporučamo tvrtke, koje oglašuju u Sok. Glasniku!

Za izvršitev modernih portretov ter vsakovrstnih fotografskih slik, kakor: skupin, povečav, interjerjev itd. se priporoča

Fotografski atelje »VIKTOR«

LJUBLJANA, Knaflijeva ulica štev. 4 (nasproti Narodni tiskarni)

JOS. HAFNER zavod za umjetno vezenje

LJUBLJANA, Prisojna ulica (Tabor)

(Bivši poslovodja firme Metkula, koja je uslijed smrti vlasnika prestala da radi) Izrađujemo sokolske zastave najjeftinije po našim ili pripisanim nacrtima, obazirajući se na propise SKJ. Molimo, tražite specijalne oferte i nacрте.

Tvornica gimnastičnega in sportnega orodja

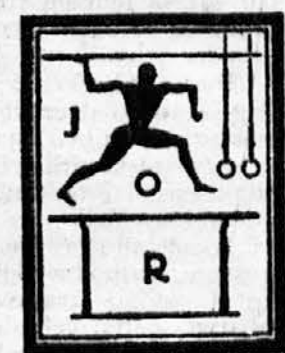
J. Oražem

Dobavitelj Saveza Sokola kraljevine Jugoslavije

Ribnica, Dolenjsko

Izdeluje vse vrste sokolskega telovadnega orodja, opreme za društvene in šolske telovadnice, sportne potrebšćine za lahko atletiko, orodje za letna telovadišča, kopaljšča in vrtove, gugalnice, orodje za deco itd. Prvovrstna in elegantna izdelava, solidna postrežba, zmerne cene. — Ilustrirani cenik brezplačno.

USTANOVLJENA 1881.

Prodaja tehničkih proizvoda o društvo s o. l.

„HAMAG“ LJUBLJANA

KNAPLJEVA ULICA BR. 4

Geodetski instrumenti i pomagala sviju vrsti.

MEDIĆ-ZANKL

TVORNICE OLJA, FIRNEŽA, LAKOV IN BARV, D. Z. O. Z. CENTRALA V LJUBLJANI — LASTNIK FRANJO MEDIĆ TVORNICE: LJUBLJANA-MEDVODE PODRUŽNICE IN SKLADIŠČA MARIBOR — NOVI SAD

LASTNI DOMAČI PROIZVODI:

Laneno olje, firnež, vse vrste lakov, emajlno-lakastih in oljnatih barv. Kemično čiste in kemično olepšane kakor tudi navadne prstene barve vseh vrst in barvnih tonov, čopičev, steklarskega kleja itd. znamke „MERAKL“ za obrt, trgovino in industrijo, za železnice, pomorstvo in zrakoplovstvo.

CENE UMERJENE. * TOČNA IN SOLIDNA POSTREŽBA.

JUGOSLOVENSKA SOKOLSKA MATICA U LJUBLJANI

REGISTROVANA ZADRUGA S OGRANIČENIM JAMSTVOM

opskrbljuje u smislu člana 2. svojih pravila sve sokolske organizacije u zemlji sa svim potrepnostima, koje su potrebne za izvajanje programa i za postignuće ciljeva našeg Sokolstva. Izdaje i raspućava tiskanice, knjige i brošure sokolsko-programatskog, uzgojnog i propagandističnog sadržaja, plakate, diplome, značke, legitimacije i muzikalije. Komisijska prodaja odora sviju kategorija

NASLOV: JUGOSLOVENSKA SOKOLSKA MATICA, LJUBLJANA, NARODNI DOM TELEFON BROJ 25-43. — POŠTANSKO ČEKOVNI RAČUN LJUBLJANA: 13.831

ZAHTEVAJTE CENIK